1. Առանձնավորի բառերն արտագրի՛ր՝ ըստ առաջին հնչյուն-տառերի այբբենական հաջորդականության (նույն հնչյուն-տառով սկսվող մեկական բառ գրիր).

Աստղե վզնոց

Թռչեմ գնամ երկինքն ի վեր,
Բամբակ առնեմ ճերմակ ամպից,
Հետո նստեմ լուսնի վրա
Ու թել մանեմ նուրբ ու անքիծ:
Աստղեր շարեմ թելի վրա,
Թևատարած իջնեմ կրկին
Եվ վզնոցը այդ աստղազարդ
Նվեր բերեմ իմ մայրիկին:

Պ. Խաչատրյան

Օրինակ՝ *աստղ, բամբակ, գնամ, (դ), ...*

2. Տրված բառերի հնչյուն-տառերով կազմիր նո՛ր բառեր (*կարող եք զույգերով կամ խմբերով մրցել*).

հաղթություն *լուսամուտ*

3. Արտագրի՛ր և յուրաքանչյուր բառի դիմաց գրի՛ր, թե դրանցից յուրաքանչյուրը քանի՛ հնչյուն ունի ու քանի՛ տառ.

ձեռք, երգել, ճամփա, դպրոց, ոսկեհյուս, մինչև, որդ, երազ, այնպես, օրորվել:

Օրինակ *՝ երգել – 6 հնչյուն, 5 տառ*

4. Տրված բառակապակցություններում լրացրո՛ւ բաց թողնված տառերը՝ *է (Է)* կամ *ե (Ե)*.

գեղեցիկ __ջանշան, փոքրիկ __մմա, հպարտ __ղջերու, սուր __ղջյուրներ, քաղցր __գիպտացորեն, ուշ __ր__կո, ջինջ __րկինք, քաղաք __ջմիածին, __քսկուրսիա դեպի Գառնի, կոմպոզիտոր __դվարդ Միրզոյան, __ր__քշաբթի առավոտ, քանդակագործ __րվանդ Քոչար, բանաստեղծ __ղիշե Չարենց, սառը __ղյամ, փափուկ __ր__սսրբիչ:

5. Լրացրո՛ւ բաց թողնված բառերը՝ փոփոխելով դրանք, եթե պետք է.

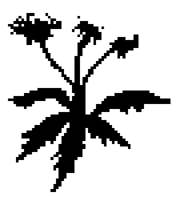

օրագիր, ոռնոց, ողկույզ, որդի, ոտաբոբիկ, ոսկեգույն, օդանցք, օգնական, օդապարիկ, օձիք:

1. *Ձմռան գիշերներին անտառից լսվում է գայլերի* ____________:
2. *Կապույտ երկնքում լողում էին գույնզգույն* ________________________:
3. *Խատուտիկի դեղին ծաղիկներից մարգագետինը* ________________________ *էր դարձել:*
4. *Ծաղավորը հավանեց իր կրտսեր* ____________ *աշխատանքը:*
5. *Սենյակի բաց* ______________________ *ներս էին թռչում դեղին տերևները:*
6. *Ոսկեհատը և խաղողի մի մեծ* ______________________ *քաղեց:*
7. *Ոսկանիկը* _________________ *վազվզում էր տաք ավազի վրա:*
8. *Օնիկի* _________________________ *մեջ մի մեծ «5» էր ավելացել:*
9. *Ոսկանը պապիկի* ______________________ *է:*
10. *Տիկնիկի զգեստը սպիտակ* _______________ *ունի:*

6. Տրված բառերի դիմաց գրի՛ր *իմաստով մոտ* բառեր.

սթափվել – *ուշքի գալ* ____________________

ուրախանալ – ______________________________

շիկնել – ______________________________

փոքրիկ – ______________________________

խմբվել – ______________________________

անմիջապես – ______________________________

անուշ (ձայն) – ______________________________

փափուկ – ______________________________

փնտրել – ______________________________

հանճար – ______________________________

հեզ – ______________________________

7. Յուրաքանչյուր բառի իմաստը բացատրի՛ր այն կազմող բառերի օգնությամբ (*աշխատեցե՛ք խմբերով*).

մեծագործ – *մեծ գործեր կատարող*

մանրաքայլ – *մանր քայլերով*

գրապահարան – ____________________

կարմրաքթիկ – ____________________

սևաչյա – ____________________

ընկերասեր – ____________________

բթամատ – ____________________

ցուցամատ – ____________________

միջնամատ – ____________________

մատնեմատ – ____________________

8. ա) Տրված երկու շարք բառերից ընտրի՛ր հարմար զույգեր և կազմի՛ր բառակապակցություններ.

- *բարի, զվարթ, մտերիմ, կարմրաքթիկ, սևաչյա, զանգրահեր, ուշադիր, ընկերասեր, ոսկեգույն (սև).*
- *աղջիկ (տղա), սիրտ, մազեր, դեմք, ընկեր, տրամադրություն, աշակերտ:*

____

____

____

____

____

____

բ) Քո կազմած բառակապակցություններից օգտվելով՝ նկարագրի՛ր մտերիմ ընկերոջդ (ընկերուհուդ), իսկ նրա նկարը կարող ես փակցնել շրջանակի մեջ.

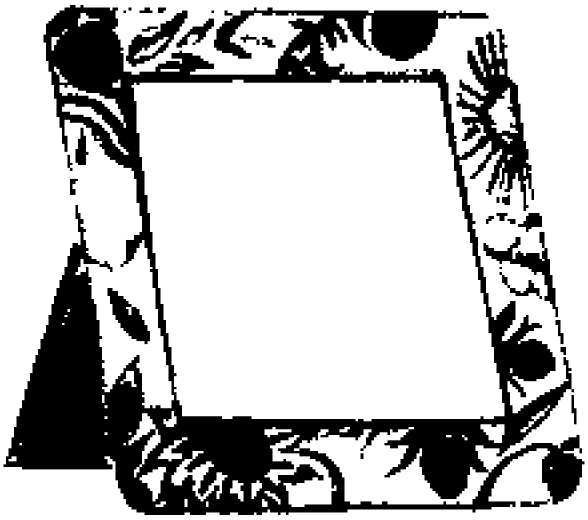

9. Արտագրի՛ր տրված բառակապակցությունները՝ կապույտ գույնով գրված բառերի փոխարեն գրելով դրանց *հակառակ իմաստն* ունեցող բառերը.

պայծառ օր — *մռայլ, անարև օր*

*մոտ **նայել*** —

*մոտենալ **երեխային** (հց)* —

*ուրախ **նայել*** —

*ներս **վազել*** —

*ճիշտ **գրել*** —

*գիրուկ **մարդ*** —

*անտառային **արշավուրդ*** —

***դասերը** մոռանալ* —

*դժվար **խնդիր*** —

***գիրքը** բացել* —

10. Օգտվելով նկարներից՝ լրացրո՛ւ նախադասությունները (բառի վերջում ավելացրո՛ւ *ը* կամ *ն*).

1. .... և .... ընտանի կենդանիներ են:

2. Գայլերի .... ոռնում էր գիշերվա լռության մեջ:

3. .... խոտակեր կենդանի է:

4. Կռունկների .... թռչում էր աշնանային երկնքում:

6. .... վայրի կենդանի է:

7. .... սողալով մտավ քարերի արանքը:

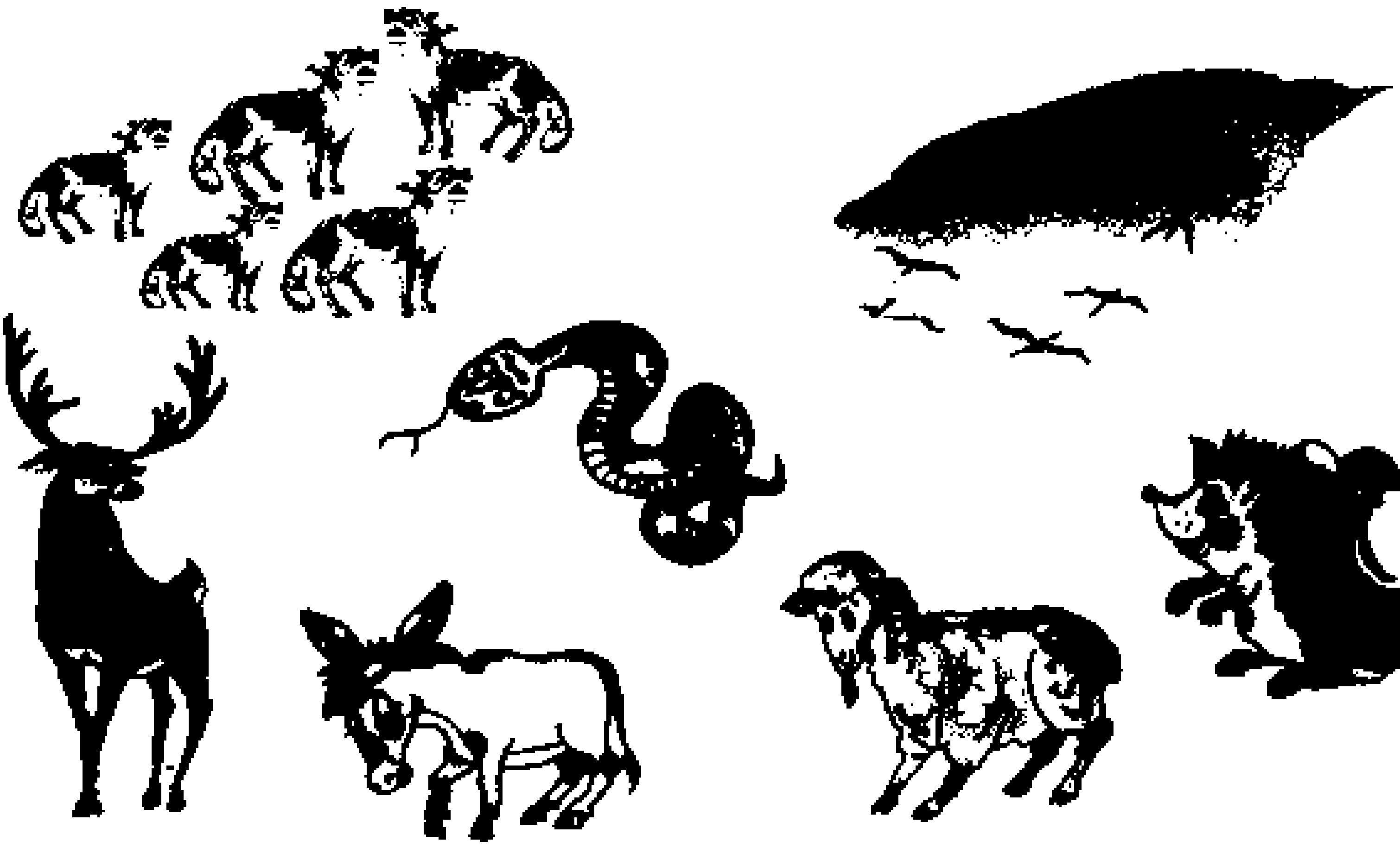

11. ա) Կարդացե՛ք այս պատմությունը արտահայտիչ և որոշեցե՛ք՝ ձեզ ծանոթ ի՞նչ *կետադրական նշաններ* կան.

Արձագանք

Փոքրիկ Արտաշեսը շվշվացնելով գնում էր ձորով՝ իրենց հորթը փնտրելու:

Նրան թվաց, թե մի ուրիշն էլ է շվշվացնում:

Հենց իմացավ՝ եղբայրն է. կանգնեց, ձայն տվեց.

– Վահա՛ն, դո՞ւ ես:

– Ե՛ս ...

– Մեր հորթը ո՞ւր գնաց, տեսա՞ր:

– Սա՛ր ...

– Հանա՞ք ես անում, ինչ է՛:

– Չէ՛ ... [redacted]

– Վա՜յ, էդ հո գայլը կուտի՜:

– Ուտի՜ ...

Արտաշեսը լաց լինելով վազեց տուն. տեսավ՝ հորթն էլ է տանը, Վահանն էլ:

Հ. Թումանյան

բ) տարբեր գույներով ընդգծեցե՛ք *հարցական* (˜) և *բացականչական* (՜) *նշան* ունեցող բառերը. որոշեցե՛ք, թե ինչպե՛ս կարդացիք այդ բառերը և ինչո՛ւ (*աշխատեցե՛ք խմբերով*):

12. Հանելուկների պատասխանները գրի՛ր և նկարի՛ր.

Ասես մի փոքրիկ
Ալիք է թեում,
Սակայն նշան է
Բառի վերևում:

____

Նաև այն բառի
Վերջում եմ դրվում,
Երբ որ այդ բառը
Կրճատ է գրվում:

____

Երկու կետ եմ ես.
Հենց վերջին հասնես,
Քո մտքին երկար
Դադար կտաս ես:

____

Երբ միջակետից
Մի պոչիկ կախվեց,
Նա իսկույն ուրիշ
Նշանի փոխվեց:

____

Փոքրիկ նշան եմ՝
Փոքրիկ հոնքի պես,
Դադար եմ տալիս
Քո մտքերին ես:

____

13. Ճի՛շտ միացրու ասացվածքների սկիզբն ու վերջը և գրի՛ր.

Ժամանակը — Գիտելիքը — Ով ալարի, — ոչ դալարի: — Գործը վաղվան մնաց՝ — ում է: — իմացիր՝ կորավ գնաց: — ոսկի է:

____

____

____

____

14. Որոշի՛ր նախադասությունների սկիզբն ու վերջը և արտագրի՛ր դրանք ճիշտ ուղղագրությամբ.

մեր կատուն ունի երեք ձագ փոքրիկ ձագուկները շատ են սիրում քնել սև ու սպիտակ փիսիկները քնում են զամբյուղի մեջ մայր փիսոն նրանց լիզում է ու լողացնում ձագուկ փիսիկները շատ սիրունիկ ու փափլիկ են

Մեր տունը

15. Ինքնաքեննադատությամբ գրի՛ր *«Երգ մայրիկիս»* բանաստեղծության քո հավանած հատվածը.

16. Յուրաքանչյուր բառի իմաստը բացատրի՛ր այն կազմող բառերի օգնությամբ (*աշխատեցե՛ք խմբերով*).

ճշմարտախոս — *ճշմարիտը՝ ճիշտը խոսող*

հոգատար — *հոգ տանող*

մկրատաչե —

ծաղկաման —

ծաղկեփունջ —

հորեղբայր —

խաղընկեր —

սարալանջ —

17. Բացատրի՛ր տրված զույգ բառերի իմաստերն ու ուղղագրությունը և դրանք գործածի՛ր նախադասությունների մեջ.

արև — Արև *սև — Սևակ*

պարգև — Պարգև *թև — Տաթև*

18. ա) Յուրաքանչյուր նկարի դիմաց գրի՛ր համապատասխան բառը.

բ) այդ բառերով կազմի՛ր մեկական բառակապակցություն.

19. *Մասնավոր իմաստ* ունեցող յուրաքանչյուր բառախմբի դիմաց գրի՛ր նրա *ընդհանուր իմաստն* ունեցող բառը՝ օրինակի պես.

- *ափսե, ըմպանակ, գդալ, կաթսա, պատառաքաղ — սպասք*
- *գրասեղան, պահարան, մահճակալ, բազմոց, բազկաթոռ —* ________
- *տանձ, դեղձ, սերկևիլ, նուռ, խաղող, խնձոր —* ________
- *մատիտ, քանոն, գրիչ, ռետին, տետր —* ________
- *գլխարկ, վերարկու, ձեռնոց, գուլպա —* ________
- *Երևան, Իջևան, Էջմիածին, Մոսկվա, Հռոմ —* ________

20. Կարդա՛ ոտանավորը, գտի՛ր այն բառերը, որոնք ունեն է, ե տառերը. կապույտ գույնով ընդգծի՛ր «է», իսկ կանաչով՝ «յէ» արտասանվող հնչյուն-տառերը.

Տատիկն ու թոռնիկը

– Տատի՛կ, ինչո՞ւ մեր բակում
– Ծիտիկները չեն երգում:
– Չոր է բակը, իմ Լալա՛,
Այստեղ ծի՞տ կծլվլա:
Ա՛յ թե հողը դու փորես,
Գցես սիրուն մի պարտեզ,
Այն ժամանակ, ի՜նչ ասեմ,
Ես էլ համերգ կլսեմ:

Թոռնիկն ընկավ ձեռ ու ոտ...
Բակի հողը մշակեց,
Ծաղիկ ցանեց, ծառ տնկեց,
Ու չոր բակը կանաչեց:
—Վա՜յ, տատի՜կ ջան, ո՞ւր ես, ո՞ւր,
Ծիտիկներն են եկել հյուր ...
Մի արի տե՜ս՝ ի՜նչ երգ է,
Ի՜նչ գեղեցիկ համերգ է ...

Ըստ Պ. Խաչատրյանի

21. Պատասխանելով հետևյալ հարցերին՝ գրի՛ր փոքրիկ շարադրություն՝ *«Ո՞վ եմ ես»* վերնագրով.

1. Ի՞նչ է քո անուն - ազգանունը:
2. Քանի՞ տարեկան ես:
3. Ո՞ր դասարանում ես սովորում:
4. Ովքե՞ր են քո մտերիմ դասընկերները:
5. Ինչո՞ւ ես սիրում նրանց :

22. ա) Կարդացե՛ք և ընդգծեցե՛ք *ընդհանուր իմաստ* ունեցող բառերը (*աշխատեցե՛ք զույգերով*).

բ) *Ընդհանուր իմաստ* ունեցող յուրաքանչյուր բառի դիմաց աղյուսակում գրեցե՛ք նրա *մասնավոր իմաստն* ունեցող բառերը.

բժիշկ, քաղաք, պղպեղ, ընձուղտ, բաղրիջան, բանջարեղեն, վարունգ, ուրագ, առյուծ, նկարիչ, մարդ, բահ, գործիք, սղոց, արջ, կրիա, Աշտարակ, սխտոր, Շուշի, Վանաձոր, կենդանի, Սևան, երաժիշտ, ուսուցչուհի, հարթիչ, բողկ:

Ընդհանուր իմաստ ունեցող բառեր	Մասնավոր իմաստ ունեցող բառեր
մարդ	*բժիշկ, նկարիչ, երաժիշտ, ուսուցչուհի*

23. Տրված բառերի դիմաց գրի՛ր *իմաստով մոտ* բառեր.

գնալ – *ուղևորվել, մեկնել, երթալ, ճանապարհվել ...*
ննջել – __________
զուրգուրել – __________
սար – __________
քաղցած – __________
հուրավետ – __________
դաստիրու – __________
մաքուր – __________
անափ – __________

24. Ուշադի՛ր կարդա՛ և *հարցական նշա՛ն* (՞) դի՛ր այն բառերի վրա, որոնք հարցում են արտահայտում.

ա)Յոթ ազնիվ ընկերները

Ես յոթ ազնիվ ընկեր ունեմ՝
Հավատարիմ ու բարի.
Նրանք են ինձ մեկ-մեկ պատմում
Գաղտնիքները աշխարհի:
Ու թե մի բան ճանում է մութ,
Որ-ը, ինչպես-ն ու ինչու-ն,
Ով-ն ու երբ-ը, ում-ն ու ինչ-ը
Իսկույն ինձ մութ են թողնում:

Ռ. Կիպլինգ

բ) Ինչ նվիրեմ

Իմ անուշիկ մայրիկին,
Քաղցր ու սիրուն մայրիկին
Ինչ նվիրեմ թանկագին՝
Մայրիկների այս տոնին:
Ինչը նրան կսազի,
Ինչը նրան ի սրտե
Կուրախացնի, կհուզի.
Ես ինչ գտնեմ արժանի
Իմ խելացի մայրիկին,
Բարի ու լավ մայրիկին:

Ա. Պարսամյան

25. Կարդա՛ ուղղագրությունը. գտի՛ր այն բառերը, որոնք ունեն օ, ո տառերը. կապույտ գույնով ընդգծի՛ր «օ», իսկ կանաչով՝ «վօ» արտասանվող հնչյուն-տառերը.

Լորտու

Ասես դեղնավուն
Ձիգ պարան լինի.
Երբ ձեռք չտաս,
Ոչինչ չի անի:

Օձը լորտուից
Հեռու է սողում,
Իսկ լորտուն փշոտ
Ոզնուց է դողում:

Ս. Մուրադյան

26. Լրացրո՛ւ նախադասությունները համապատասխան բառերով. ուշադրությո՛ւն դարձրու դրանց ուղղագրությանը.

Այգում

______________, ______________ և ______________ եկել էին տատիկին ու պապիկին օգնելու:

Ո՛ր կողմը նայում էիր, ______________ ծաղիկներ էին: Խաղողի վազերից կախված էին շողշողուն ______________, իսկ տերևների միջից ժպտում էին կարմրաթուշ դեղձն ու ______________ տանձը:

Գեղեցիկ է աշնանային ______________:

այգի
Կորյուն
Հրաչյա
Արուսյակ
բազմագույն
հյութալի
ողկույզ

27. Ուշադիր կարդա՛ և *բացականչական նշա՛ն* (-) դիր այն բառերի վրա, որտեղ պետք է.

ա) Ինչքան բան գիտի
Մեր ուսուցիչը.
Իմ իմացածը
Շատ, շատ, շատ քիչ է ...

Ս. Մուրադյան

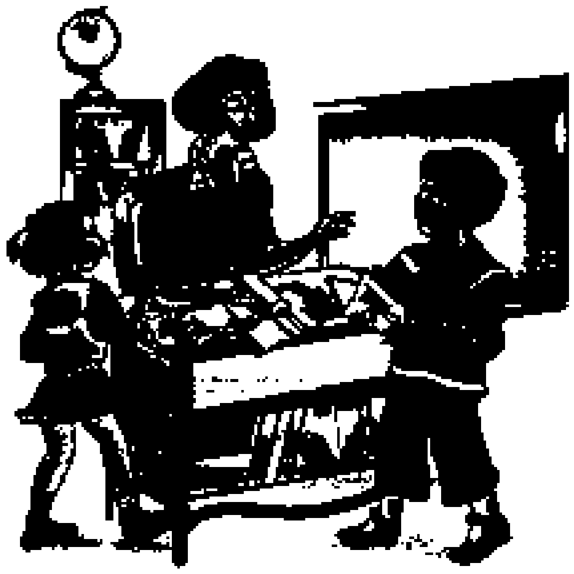

բ) Հալվեց ձյունը.
Տես, գարուն է
Սարերում։
Ջան, լե, լե, լե։
Ջան, լե, լե, լե։

Ինչ սիրուն է
Վառ գարունը,
Ինչ սիրուն։
Ջան, լե, լե, լե։
Ջան, լե, լե, լե։

(հայկական ժողովրդական երգ)

28. ա) Յուրաքանչյուր նկարի դիմաց գրի՛ր համապատասխան բառը. ուշադրությո՛ւն դարձրու ուղղագրությանը.

________________ 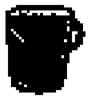 ________________

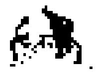 ________________ ________________

________________ 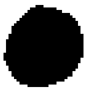 ________________

________________ 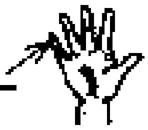 ________________

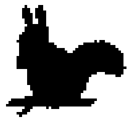 ________________ 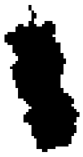 ________________

բ) այդ բառերով կազմի՛ր բառակապակցություններ ու գրի՛ր.

29. Գրի՛ր քո իմացած այն բառերը, որոնց սկզբում *ը* ձայնավորը լսվում է, բայց չի գրվում.

սպի, զգեստ, ստանալ,

Ոսկի աշուն

30. Արտագրի՛ր՝ բառերը վանկերի բաժանելով.

Վերջին տանձենին

Մի տանձենի մեն-մենակ
Սվսվում է բացատում,
Աշնան քամուց թմփոցով
Վերջին տանձերն են կաքում:
Հապա փորձի՛ր մոտենալ...
Արջուկները մռքմռքան
Քեզանից շուտ կհասնեն
Ու տանձերը կուլ կտան:

Ս. Մուրադյան

Օրինակ՝ *Մի տան-ձե-նի մեն - մե-նակ...*

31. Արտագրի՛ր բառերը՝ վանկերի բաժանելով.

շղթայել – <u>*շղ-թա-յել*</u> ____________________

թթենի – ______________________________

շշնջալ – ______________________________

զգաստ – ______________________________

փափսալ – ______________________________

զգեստ – ______________________________

թռչել – ______________________________

զգույշ – ______________________________

սպասել – ______________________________

թմբուկ – ______________________________

32. Ուշադի՛ր կարդա՛ և *շեշտ* (՛) դիր այն բառերի վրա, որտեղ պետք է.

Արև, արև, դուրս արի
Ու մոր նման ժպտա մեզ.
Մ՜ի, այնպե՜ս ենք քեզ սիրում՝
Ծիլը, ծիտը, մեկ էլ՝ ես:

Գ. Խաչատրյան

Արի, արի, սիրուն մեղու՝
Ե՛կ ջրաչան, և՛ կայտառ,
Բաց եմ արել թերթիկներս,
Արի քաղիր, հյութս տար:

Մ. Կորյուն

33. Տրված բառերով կազմի՛ր նախադասություններ. վերնագրի՛ր ստացված պատմությունը.

եղանակ, ցրտել, ցերեկներ, կարճանալ, գիշերներ, երկարել, ծաղիկներ, խոտեր, չորանալ, տանձ, խնձոր, դեղձ, խաղող, նուռ, հասնել, այգիներ, բերք, հավաքել, թռչուններ, չվել, տաք, երկրներ:

____

____

____

____

____

____

____

____

34. *«Աշուն»* տեքստի մեջ գտի՛ր տրված բառերի *հակառակ իմաստն* ունեցող բառերը և գրի՛ր.

ավարտվել – ____________________

դադարեցնել – ____________________

ավելանալ – ____________________

կարճանալ – ____________________

դուրս գալ (ելնել) – ____________________

արթնանալ – ____________________

փաքանալ – ____________________

բերել – ____________________

հանել (մորթին) – ____________________

35. Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ ճի՛շտ տեղադրելով բառերը.

• տա՛ռ - թառ • լուր - լուռ • վաղ - վախ • այդ - այտ:

• *Կարմիր կատարներով սև ու սպիտակ հավիկները նստած էին երկար ____________ վրա:*

• *Արամը լրացրեց բաց թողնված ____________:*

• *Գարնան ____________ մեզ բերում են ձնծաղիկն ու մանուշակը:*

• *Ծառի տերևները ______ արտասվում էին աշնան անձրևից:*

• *Նապաստակը կուչ էր եկել ու դողում էր ______:*

• ______ *առավոտյան պապղում եղյամ էր նստել խոտերի վրա:*

• *Երբ արևը համբուրեց կեռասիկի ______, նա հուզմունքից կարմրեց:*

• ______ *գիշեր սարդիկները կայծկլտում էին երկնքում ու կամացուկ ժպտում Լուսինին:*

36. Բառերի հետևյալ զույգերը գործածի՛ր առանձին նախադասությունների մեջ և բացատրի՛ր ուղղագրությունը.

բագուհի – Թագուհի	մանուկ – Մանուկ
կորյուն – Կորյուն	աշտարակ – Աշտարակ

Օրինակ՝ *Մայր առյուծը մռնչում էր ու փնտրում իր* ***կորյունին****:*
Կորյունը բարի ու աշխատասեր տղա է:

____

____

____

____

____

____

____

____

37. Յուրաքանչյուր բառի իմաստը բացատրի՛ր այն կազմող բառերի օգնությամբ (*աշխատեցե՛ք խմբերով*).

չիրապտուղ – *չիրենու պտուղ (չեր տվող պտուղ)* ______

ծրաջան – *ծիր և ջանասեր* ______

շագանակագույն – ______

տերևաթափ – ______

պտղատու – ______

մրգառատ – ______

մեղմօրոր – ______

ջրափոս – ______

աշխատասեր – ______

38. Փորձի՛ր աշնան մասին մի հանելուկ հորինել՝ օգտվելով հետևյալ բառերից.

տերև, դեղնել, քամի, սուլել, անձրև, մաղել, օր, կարճանալ:

Հանելուկ

______

______

______

______

Այդ ե՞րբ է լինում:

39. Արտագրի՛ր՝ ավելացնելով *-եր* կամ *-ներ*.

Հիշի՛ր. *երգ+եր, քա-ղաք+ներ.*

տերև –	______	*զգեստ –*	______
ճյուղ –	______	*կոճին –*	______
սկյուռ –	______	*թիթեռնիկ –*	______
մեղեդի –	______	*կրիա –*	______
ձեռք –	______	*օձ –*	______
թռչուն –	______	*եղջերու –*	______
պատյան –	______	*որդ –*	______

40. *«Տերևաթափ»* բանաստեղծության միջից, *«Բնության ձայներ»* առաջադրանքից ու *հանելուկներից* գտի՛ր հետևյալ բառերին *իմաստով մոտ* բառեր և գրի՛ր.

աստղաթափիկ – *տերևաթափիկ* ____________________

երփներանգ – ____________________

գույնզգույն – ____________________

թախծոտ – ____________________

պտղիկ(ներ) – ____________________

խշխշալ – ____________________

ցած գալ – ____________________

քչքչալ – ____________________

հով անել – ____________________

41. Կետերի փոխարեն տեղադրի՛ր *ղ* կամ *խ*.

- *Ծովինարը կարմիր մե...ակները դրեց ծա...կամանի մեջ:*
- *Արամը թ..:թից մի փոքրիկ նավակ պատրաստեց ու իջեցրեց առվակի մեջ:*
- *Մեր ծառի դե...ձերը քա...ցր են ու հյութալի:*

- *Քույր ու ե...բայր գնացին անտառ՝ սունկ հավաքելու:*
- *Փոքրիկ ա...ջիկը ջուր էր խմում սառնորակ ա...բյուրից:*
- *Ու...տը երկու սապատ ունի:*

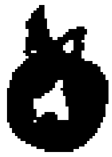

42. ա) Կարդացե՛ք և ընդգծեցե՛ք *ընդհանուր իմաստ* ունեցող բառերը (*աշխատե՛ք զույգերով*).

բ) *ընդհանուր իմաստ* ունեցող յուրաքանչյուր բառի դիմաց աղյուսակում գրեցե՛ք նրա *մասնավոր իմաստն* ունեցող բառերը.

շագանակագույն, գույն, պտղատու ծառ, ծիրանենի, ուռենի, ոսկեգույն, ոչ պտղատու ծառ, նռնենի ձիթենի, սեպտեմբեր, կեչի, սոճի, հոկտեմբեր, նոյեմբեր, ամիս, բարդի, եղևնի, մանուշակագույն, դեղին, որթատունկ:

Ընդհանուր իմաստ ունեցող բառեր	Մասնավոր իմաստ ունեցող բառեր

43. Կարդա՛ «*Պարահանդես անտառում*» հեքիաթը և պատասխանի՛ր հետևյալ հարցերին.

1. Ո՞րն է գլխավոր միտքն արտահայտող նախադասությունը:

2. Ո՞ր բառերն են նկարագրում աշնանային փերիներին:

3. Ո՞ր բառերն են նկարագրում սրինգների նվագը:

4. Ի՞նչ պատկերներով են նկարագրված ուռենին, կաղնին, մասրենին:

5. Ի՞նչ կզգայիր, եթե ներկա լինեիր անտառի պարահանդեսին:

44. Կետերի փոխարեն տեղադրի՛ր *գ* կամ *ք*.

Աշնանը բոլոր ծառերը գույնզ...ույն զ...եստներ են հա...նում: Միայն եղևնին չի փոխում իր կանաչ հա...ուստը: ...իշերվա սառը ...ամին օրորում է ճյուղերը, և փո...րիկ սերմերը սվսվալով իրենց եր...ն են եր...ում:

Իսկ առավոտյան ծա...ում է արևն ու տա...աց-նում մրսած ծառերը:

Մանուկների աշխարհում

45. Տրված երկու շարք բառերով կազմի՛ր այնպիսի բառակապակցություններ, որոնք կը-բնութագրեն *«Մանուկների աշխարհը»*.

- *ծաղիկներ, թռչուններ, արև, երեխաներ, խաղեր, ծիծաղ, երգեր.*
- *ուրախ, զվարթ, երգեցիկ, գրնգուն, անթառամ, ոսկեթել, զվարճալի:*

____

____

____

____

____

____

46. Փորձի՛ր հետաքրքրական ավարտ հորինել այս պատմության համար.

Արմանի աշնանային արձակուրդը շատ ուրախ անցավ, հատ-կապես՝ վերջին օրը ...

Արմանը հայրիկի և քույրիկի հետ դաշտ էր գնացել: Շուրջը այնքա՜ն գեղեցիկ էր:

Հանկարծ մի հսկա օդապարիկ իջավ խոտերի մեջ: Արմանը,

շունչը պահած, զգույշ մոտեցավ օդապարիկի զամբյուղին...

47. Փորձի՛ր նկարագրել, թե ինչպե՛ս է ծագում արևը՝ օգտվելով տրված բառերից ու արտահայտություններից.

վաղ առավոտ, սարերի հետևից, հայտնվել, քնից արթնացող արև, արեգակ, ճեղքել գիշերվա մութը, ոսկեգույն ճառագայթներ (շողեր), լուսավորել ու ջերմացնել աշխարհը, ոսկեգույն արև, բարձրանալ կապույտ երկինք, քնությունը արթնանալ:

48. Բաց թողնված տառերի փոխարեն տեղադրի՛ր *ք* կամ *փ*.

Իմ ավագ եղ...այր Բա...կենը ամեն առավոտ մարզվում է, հետո լվացվում է աղ...յուրի սառը ջրով և շ...ումներ կատարում կոշտ սր...իչով: Իսկ իմ երեսսր...իչը շատ ...ա...ուկ է ու նուր..., որովհետև ես ...ոքրիկ ու նըր-...իկ աղջիկ եմ: Եր... եղ...այրս մարզվում է, ես էլ եմ ...որձում նրա հետ պարապել. չէ՞ որ դա շատ առողջարար է:

49. *«Իմ օգնականը»* գիրք-տետրում կարդա՛ *«Ի՞նչ դառնալ»* բանաստեղծությունը. գտի՛ր *մարդ* նշանակող բառերը և տրված բացատրություններից յուրաքանչյուրի դիմաց գրի՛ր ճիշտ բառը.

հագուստեղեն կարող վարպետ – ________________

մետաղից իրեր պատրաստող վարպետ – ________________

պատ շարող վարպետ – ________________

երիտասարդ պարիքի հասնող տղա (աղջիկ) – ________________

50. Բացատրի՛ր տրված զույգ բառերի իմաստներն ու ուղղագրությունը և դրանք ճի՛շտ տեղադրիր նախադասություններ մեջ.

- համեստ–Համեստ, • քաղցր–Քաղցրիկ, • անուշ–Անուշ(իկ),
- քաջ–Քաջիկ, գեղեցիկ–Գեղեցիկ:

- *Համիկը շատ* ________________ *աղջիկ է:*
- ________________ *սովորում է երաժշտական դպրոցում:*
- *Մեր ծիրանենին շատ* ________________ *ծիրան է տալիս:*
- ________________ *մայրիկը բժշկուհի է:*
- *Մեղրիի թուզը շատ* ________________ *ու համեղ է:*
- ________________ *երկար ոսկեգույն մազեր ունի:*
- *Վարդանը շատ* ________________ *տղա է:*
- ________________ *փայտից ձնակ պատրաստեց:*

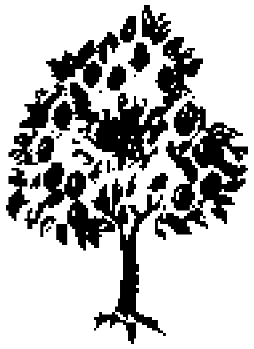

Պարտեզում ________________ *ծաղիկներ են բացվել:*

Անին ________________ *մրերիմ ընկերուհին է:*

51. Հարցերին պատասխանի՛ր մեկ բառով.

- *Ի՞նչ են ձին, շունը, վագրը –* ____________
- *Ի՞նչ է տալիս մարդուն ոչխարը –* ____________
- *Ի՞նչ են մատանին, ականջօղը, վզնոցը –* ____________
- *Ո՞ր սենյակում ենք ընդունում հյուրերին –* ____________
- *Ո՞րն է բժիշկ, ուսուցիչ, երգիչ բառերի ընդհանուր իմաստն ունեցող բառը –* ____________
- *Ո՞ր ծաղիկն է ծաղիկների թագուհին –* ____________

52. Գրի՛ր մարդու անուններ, որոնց մեջ լինի *վարդ* բառը.

____

____

53. Արտագրի՛ր տրված բառերը առանձին սյունակներով՝ օրինակի պես.

օձ, ձայն, արձան, բարձիկ, դեղձ, ձագուկ, վրձին, արձակուրդ, բարձրություն, Աղավնաձոր:

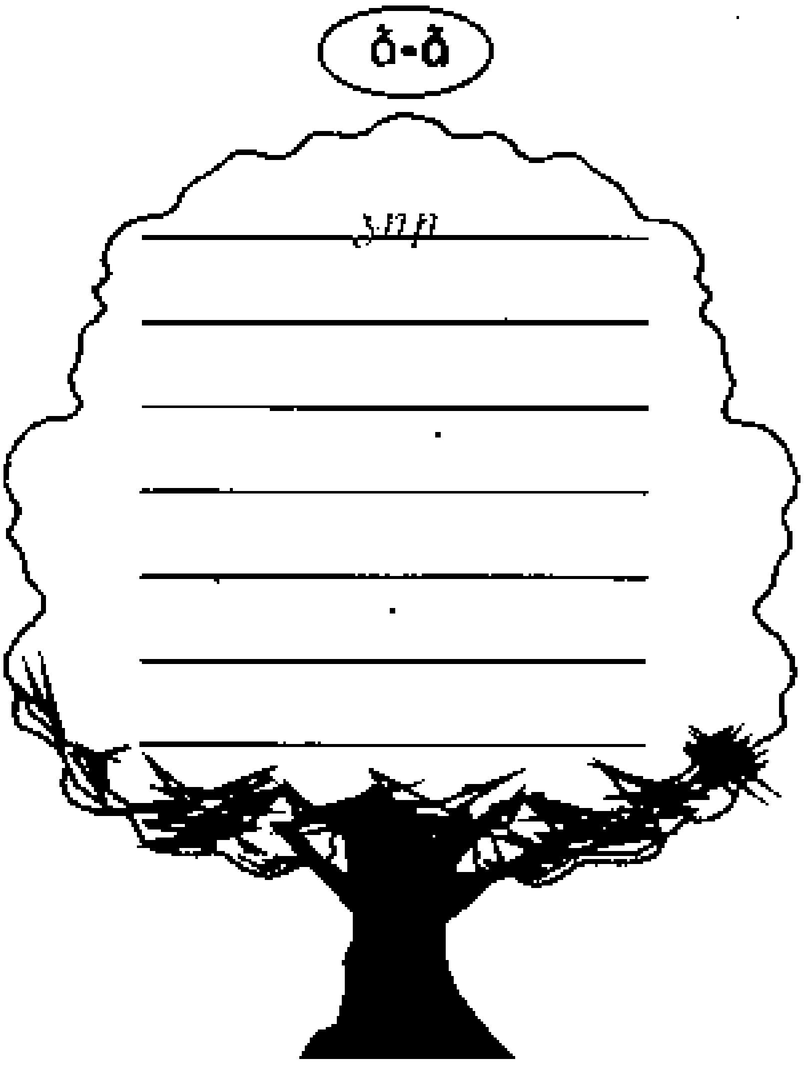

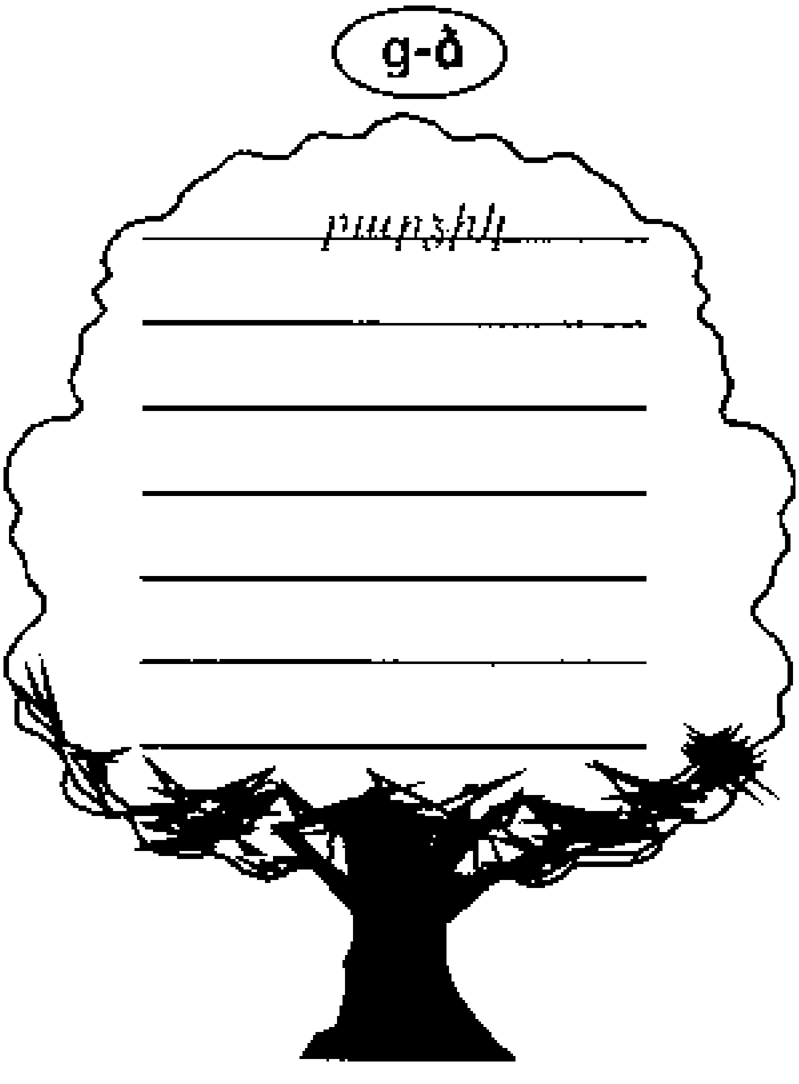

54. Արտագրի՛ր՝ նախադասությունները լրացնելով համապատասխան բառերով. *ստորակե՛տ* (,) դի՛ր այնտեղ, որտեղ պետք է.

1. ____________________ կենդանիների խմբեր են:
2. ____________________ խոտակեր կենդանիներ են:
3. ____________________ մսակեր կենդանիներ են:
4. ____________________ երկոտանի կենդանիներ են:
5. ____________________ երաժշտական գործիքներ են:

սագ, կիթառ, գայլ, հոտ, հավ, այծ, քնար, ոհմակ, ընձուղտ, վագր, արջ, փիղ, երամակ, ջութակ, հնդկահավ

Օրինակ՝ *Եղջերուն, առյուծը, ձին, շունը չորքոտանի կենդանիներ են:*

55. Արտագրեցե՛ք տրված արտահայտությունները՝ կապույտ գույնով գրված բառերի փոխարեն գրելով դրանց *հակառակ իմաստն* ունեցող բառերը (*աշխատեցե՛ք զույգերով*).

*կոպիտ **ձայն*** — ____________________
*պաղ **քիթ*** — ____________________
*հորդառատ **անձրև*** — ____________________
*խուլ **որոտալ (ամպը)*** — ____________________
*կամացուկ **երգել*** — ____________________
*զվարթ **ժպտալ*** — ____________________
*հիվանդ **մայրիկ*** — ____________________
*գիշերային **լռություն*** — ____________________
*հանգիստ **քնել*** — ____________________
*խենթ **գառնուկ*** — ____________________

56. Ճի՛շտ տեղադրիր տրված բառերը՝ փոփոխելով դրանց ձևը, եթե պետք է.

• ________________, մեղուն ու զատիկը ________ ________________ են: • Անտառից դուրս եկած ________________ երկար ու գեղեցիկ ________________ ուներ: •________________ ապրում են քարայրների ________________: • ________________ բույնը կոչվում է ________: • Փոքրիկ ________________ օգնեց տատիկին, որ նա ________________ սանդուղքներից:	*արջ, որջ* *աղջիկ, իջնել* *մրջյուն, միջատ* *չղջիկ, մեջ* *եղջերու, եղջյուր*

57. Կետերի փոխարեն տեղադրի՛ր *այ* կամ *յա, ույ* կամ *յու.*

այ-յա	*ույ-յու*
Հրաչ........	Կոր........ն
Ժիր........ր	Վր........ր
Հր........ր	Ձ........նիկ
Աս........	Պար........ր
Արուս........կ	Արշալ........ս
Հ........կուհի	Վերջալ........ս
Հ........րապետ	Զեփ........ռ
Մետաքս........	Հարութ........ն

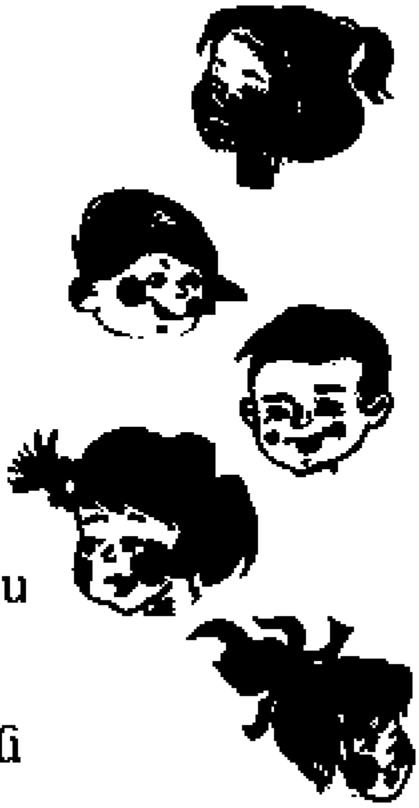

58. Յուրաքանչյուր բառի իմաստը բացատրի՛ր այն կազմող բառերի օգնությամբ (*աշխատեցե՛ք խմբերով*).

բարեկիրթ – <u>*բարի և կիրթ*</u>________________

մսակեր – <u>*միս ուտող*</u>________________

խոտակեր– ________________________________

ճերմակճակատ – ____________________

ինքնամոռաց – ____________________

գազօջախ – ____________________

երկոտանի – ____________________

չորքոտանի – ____________________

59. Արտագրի՛ր տրված բառակապակցությունները՝ կապույտ գույնով գրված բառերի փոխարեն գրելով դրանց *մոտ իմաստն* ունեցող բառերը.

քնքուշ ***մեղեդի*** – ____________________

գանազան ***ուտելիքներ*** – ____________________

հանգիստ ***որոճալ*** – ____________________

հրաշալի ***բառ*** – ____________________

իսկույն ***գնալ*** – ____________________

թովիչ ***երգ*** – ____________________

շիտակ ***նայել*** – ____________________

ապշած ***կանգնել*** – ____________________

խաղաղ ***երեկո*** – ____________________

արևի *շող* – ____________________

հանճարեղ *կոմպոզիտոր* – ____________________

շարունակ *աշխատել* – ____________________

60. Գրի՛ր, թե ի՞նչ տեսար երազում.

Իմ երազը

61. ա) Սովորի՛ր ծրարի վրա հասցե գրել՝ օրինակի պես.

ք. Երևան 12

Մանուշյան փողոց, տուն 11

Ո՞ւմ *Խաչատրյան Արամին*

ք. Էջմիածին

Մաշտոցի փողոց, շենք 2, բն. 16

Ումի՞ց *Խաչատրյան Ծովինարից*

բ) մի նամա՛կ գրիր տատիկիդ կամ պապիկիդ և նրանց հրավիրի՛ր քո տարեդարձին.

____________________ 1. Քաղաք
____________________ Ամսաթիվ

____________________ 2. Ո՞ւմ ես գրում

____ 3. Նամակի բովանդակությունը
____
____
____
____
____

____________________ 4. Ավարտի խոսք
________________ և անուն

____
____
Ո՞ւմ ____________________

____
____
Ումի՞ց ____________________